

verktygsladanhbg.se

Droganalys av Helsingborgs avloppsvatten 2021–2024

Sammanställt av: ANDTS-samordnaren Stefan Åberg från
Socialförvaltningen

Inledning

Helsingborg arbetar aktivt för att hantera narkotikafrågan och använder olika metoder för att få en tydlig bild av situationen. Sedan 2021 har staden analyserat narkotika rester i avloppsvattnet, och detta arbete fortsätter även under 2025. Denna metod kompletterar andra undersökningar och ger information om vilka narkotiska ämnen som används, särskilt vid specifika tidpunkter.

ANDTS-samordnaren (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak och Spel om pengar) samarbetar med Länsstyrelsen och andra skånska kommuner. Tillsammans bestäms när provtagningarna ska utföras, och gruppen delar erfarenheter med varandra. Nordvästra Skånes vatten och avlopp ([NSVA](#)) tar proverna och forskningsinstitutet Research Institutes of Sweden AB ([RISE](#)) analysera dem.

Få en större överblick över [narkotikatrenderna i Helsingborg 2024](#), en sammanställning av olika undersökningar/intervjuer.

Metoden

Att analysera avloppsvattnet är en växande metod för att förstå narkotikaanvändningen i samhället. Genom att mäta narkotika rester i avloppsvattnet får man en uppfattning om konsumtionen.

Analysen följer riktlinjer från European union drugs agency ([EUDA](#)) för att säkerhetsställa pålitliga resultat. Proverna visar spår av droger som kroppen har brutit ner, så kallade metaboliter. Resultaten presenteras som mikrogram per kubikmeter vatten ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), vilket visar hur mycket narkotika som använts i Helsingborg.

Tillvägagångsätt

ANDTS-samordnaren kontaktar reningsverket Nordvästra Skånes vatten och avlopp (NSVA) när provtagningar ska utföras. De följer forskningscentret RISE instruktioner hur de ska gå till väga.

1. Provtagningstiden: Prover samlas in under ett dygn- från inkommande vattnen till reningsverket.
2. Uppsamling av vattnet: Ett flödesproportionellt prov tas, där vattnet samlas i en 1-liters provkärl.
3. Förvaring: Proverna fryses (-20 C) och skickas sedan till RISE för analys. Ett reservprov sparas som backup.
4. Analys: RISE analyserar koncentrationen av olika narkotiska ämnen i proverna.
5. Uträkning: Koncentrationen multipluseras därefter med vattenflödet. Resultatet från avloppsproverna justeras för att ta hänsyn till hur ämnen bryts ner i kroppen. Dessutom korrigeras resultaten till hur många som är anslutna till Helsingborgs reningsverk, vilket är 148 000 invånare.

Det är viktigt att tänka på att befolkningen kan variera beroende på när proverna tas exempelvis kan antalet pendlare och turister påverka resultaten.

Vilka droger mäts?

Droganalyserna visar den totala mängden (mg) per 1 000 invånare under 24 timmar. De substanser som analyseras i Helsingborg är:

- Cannabis (hasch och marijuana).
- Amfetamin/metamfetamin.
- Kokain
- MDMA (ecstasy)
- Tramadol

För droger som cannabis, kokain och tramadol analyseras både råa och substanser av metaboliter. Metaboliter är ämne som uppstår när kroppen bryter ner drogerna, vilket bekräftar att ämnet har passerat genom en människa.

Proverna inkluderar också mätningar av heroin, ketamin (narkosmedel) och kotinin (nikotin). Men eftersom nivåerna ofta är mycket låga. För cannabis, kokain och amfetamin redovisas även totalt antal doser per 1000 invånare under 24 timmar, detta stycke redovisas inte i denna rapport.

När genomförs provtagningarna

Helsingborg har genomfört fyra mätningar per år mellan 2021 – 2024, totalt 16 provtillfällen. Fler mätningar ger säkrare resultat. Enligt RISE har Helsingborg något högre nivåer av narkotika jämfört med andra kommuner.

För att få jämförbara resultat har:

- Hälften av mätningarna gjorts på vardagar och hälften på helger, för att se skillnader i bruk mellan dessa.
- Provtagningar utförts vid ungefär samma tidpunkter varje år.
- Prover tagit under påsken, då narkotikabruket kan skilja sig från andra perioder.
- De två vardags respektive helgprovernas resultat sammanförs vid årets slut, för att få ett medelvärde under året.

De årliga mätningarna har gjorts vid följande tidpunkter:

- 2021: 3 april, 14 maj, 31 oktober, 10 november
- 2022: 16 april, 27 april, 30 oktober, 9 november
- 2023: 8 april, 19 april, 28 oktober, 10 november
- 2024: 30 mars, 10 april, 26 oktober, 6 november

Värdering av narkotikaanvändningen

RISE använder en beräkningsmetod från EUDA för att räkna ut resultateten. Metoden inkluderar antaganden om exempelvis dosstorlek, renhet och styrka på preparaten. Dosernas styrka och användningssätt kan variera mellan individer, vilket påverkar resultaten.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysningen (CAN) sammanställer årligen rapporter om narkotikapriser i Sverige. Priserna baseras på information från polisen och publiceras i rapporten [Narkotikautvecklingen i Sverige 1988 - 2023](#).

Rapporten visar narkotikans gatupris (priset vid köp av små mängder i konsumentledet), ofta är priset tre gånger högre jämfört med grossistpriset. Narkotikapriserna har sjunkit de senaste åren. Narkotikapriserna är lägre i storstadsregioner och i Sydsverige.

Genomsnittsgatupriset i riket:

Cannabis, hasch 100 kr/gram och marijuana 120 kr/gram

Amfetamin 200 kr/gram och kokain 900 kr/gram

Med hjälp av CAN:s prisuppgifter och EMCDDA beräkningsformel kan man uppskatta vad narkotikakonsumtionen kostar för personer som köper små mängder, samt hur stor mängden narkotika är under ett år.

Fördelar och nackdelar med metoden

Fördelar:

- Metoden visar hur mycket narkotika som används i Helsingborg vid specifika tidpunkter.
- Det gör det möjligt att följa trender i narkotikabruk över tid.
- Metoden är objektiv, anonym och kräver inga tillstånd för individer.
- Kostnadseffektiv och resurssnål jämfört med andra metoder.

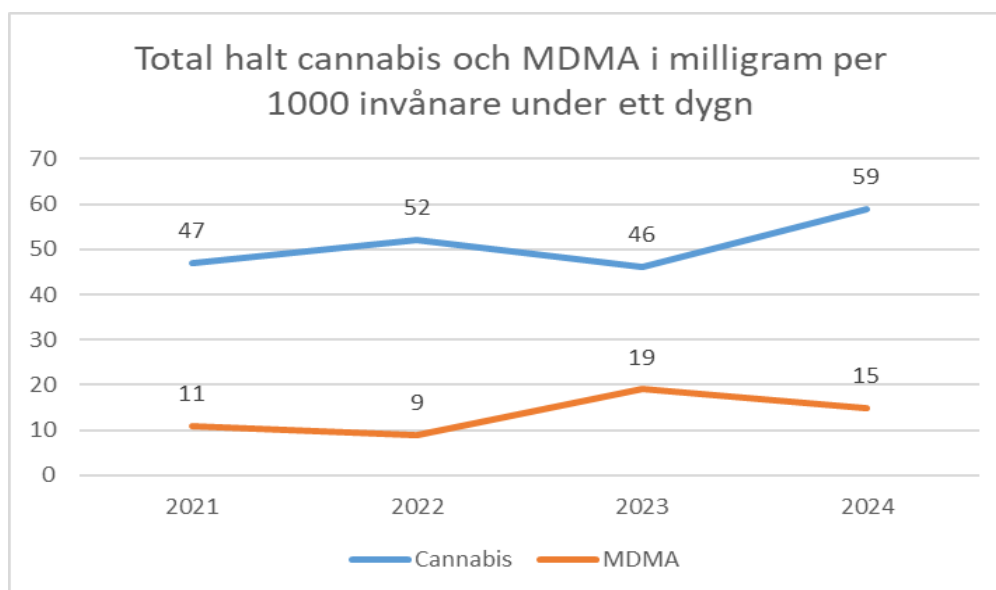
Nackdelar:

Osäkerhetsfaktorer kan påverka resultaten, till exempel

- Hur avloppsflödet ser ut.
- Väderförhållanden och hantering av prover.
- Säkerheten vid transport och temperaturförändringar.
- Resultaten visar inte vem som använder drogerna, vilket innebär att det kan vara både invånare och besökare i Helsingborg.

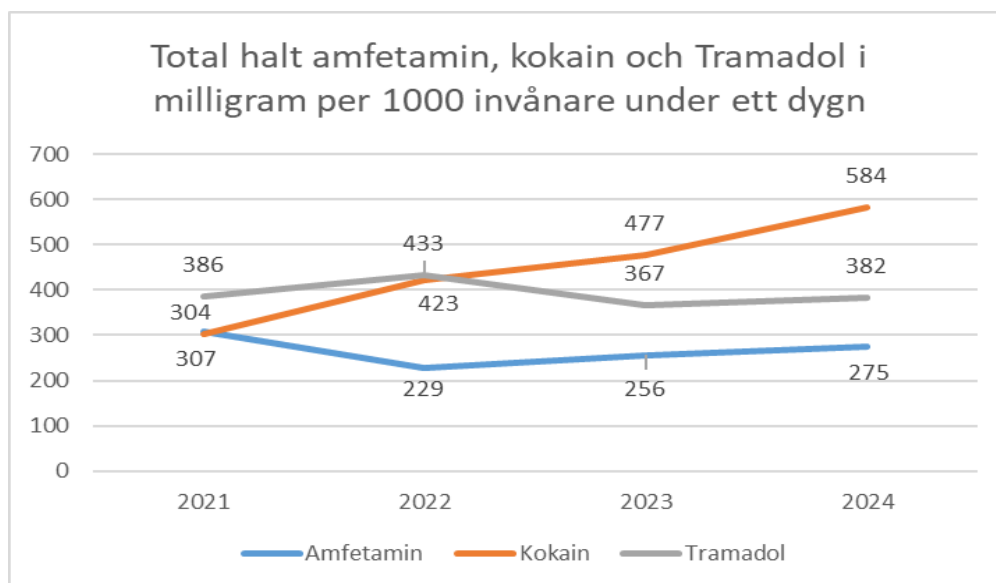
Resultat

Diagrammet visar hur halterna av cannabis och MDMA har förändrats över tid i Helsingborg, uttryckt i milligram per 1000 invånare per dygn.

Cannabis (blå linje): Halterna har varierat men över lag ökat från 47 mg (2021) till 59 mg (2024). Efter en liten minskning 2023 har det skett en tydlig ökning igen alla veckodagar, det används lika mycket av cannabis under hela veckan.

MDMA (orange linje): Halterna var relativt låga och stabila mellan 2021 och 2022, men ökade markant 2023 (från 11 mg till 19 mg). Därefter har de sjunkit något 2024 (till 15 mg). Halterna är tre gånger så höga på helgen jämfört med vardagen.

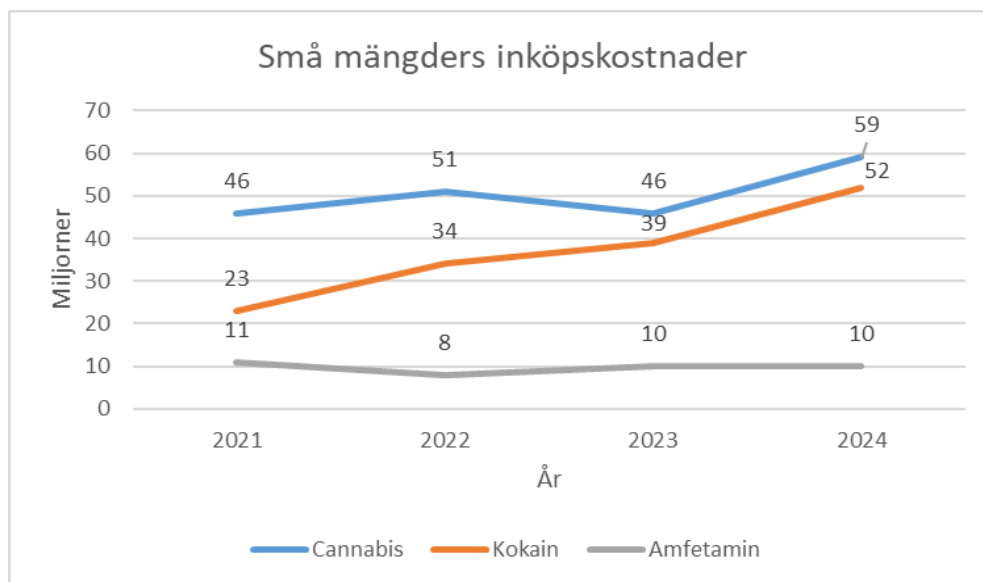
Kokain (orange linje): Denna drog har haft en stadig ökning varje år, från 386 mg (2021) till 584 mg (2024). Detta tyder på ett växande bruk av kokain i staden både på helg och vardag, vanligast brukas drogen på helgen.

Amfetamin (blå linje): Halterna har minskat från 307 mg (2021) till 275 mg (2024) men tendenserna visar en ökning sen 2022. Årets mätning sjönk halter på vardagar medan helghalterna höjdes, men värdena visar fortfarande att halterna är högst på vardagarna.

Tramadol (grå linje): Året halter visar ökning på helgen men minskning på vardagen. Preparaten används snarlikt alla veckodagar. Årets mätning visar samma nivå som 2021.

Med hjälp av RISE:s uträkningsformel och CAN:s prisuppgifter på narkotikapreparaten går det räkna ut vad preparaten cannabis, kokain och amfetamin kostar i inköp i små mängder i konsumentledet.

Diagrammet nertill visar hur kostnaderna har förändrats mellan åren 2021 och 2024, kostnaderna mäts i miljoner kronor. Uträkningen är baserat på ren narkotika. Bra att ha i sin beaktning är att de flesta droger är utblandat med andra preparat.

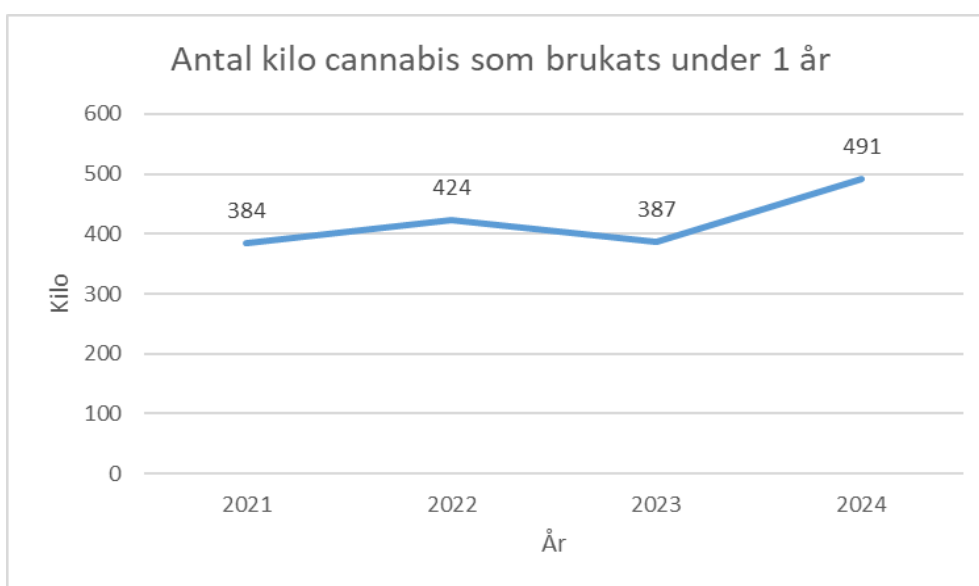
Cannabis (blå linje): I Helsingborg köptes cannabis i små mängder för 46 miljoner kronor år 2021, steg till 51 miljoner år 2022. Under 2023 sjönk det tillbaka till 46 miljoner men ökade rejält till 59 miljoner år 2024.

Kokain (orange linje): Bruket/inköp i små mängder har ökat varje år som mätningar har utförts. Första mätningen 2021 visade på 23 miljoner men har mer än dubblats till 2024, 59 miljoner.

Amfetamin (grå linje): Inköp i små mängder av amfetamin har legat på en relativ stabil nivå mellan 2021 och 2024. I år köptes amfetamin för 10 miljoner kronor.

Sammanlagda kostnaden för konsumenten som köpte cannabis, amfetamin och kokain i små mängder var 80 miljoner 2021, detta ökade till 121 miljoner 2024. Under 2021 lade köparen dubbelt så mycket pengar på kokain än på amfetamin, och dubbelt så mycket på cannabis än på kokain. 2024 lägger köparen nästan lika mycket på kokain som cannabis.

Diagram 4 och 5 visar hur mycket ren cannabis, amfetamin och kokain som har brukats under ett år, uträknat i kilon. Uträkningen är baserad på metaboliten, vilket innebär att drogen har passerat någons kropp.

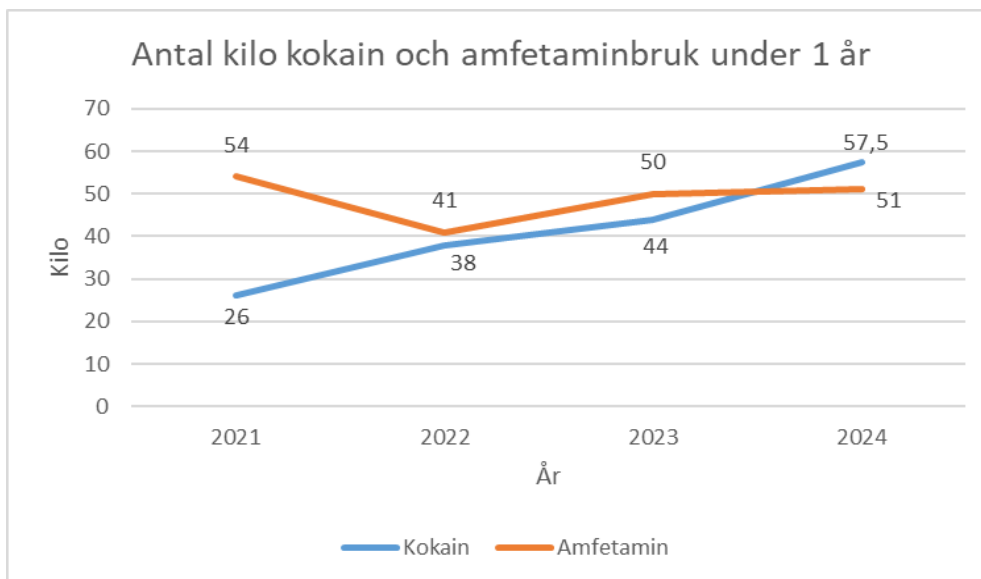

Under 2021 konsumerades 384 kilo cannabis i Helsingborg. Året därpå ökade det till 424 kilo, därefter sjönk det till 387 kilo 2023. I år blev det en kraftig ökning till 491 kilo.

Kokain (blå linje): Under 2021 förbrukades 26 kilo kokain i Helsingborg, detta har varit ökning varje år och har nu fördubblats till 57,5 kilo 2024.

Amfetamin (orange linje): 2021 förbrukades 54 kilo amfetamin, minskade året därpå till 41 kilo. 2023 ökade användningen igen till 50 kilo och i årets resultat visade 51 kilo.

Eftertanke

Att analysera drogresten i avloppsvattnet är ett bra sätt att komplettera andra undersökningar om narkotikaanvändningen i Helsingborg. Metoden visar de vanligaste narkotikapreparaten som används vid olika tidpunkter, och resultaten räknas sedan om till årsstatistik. Eftersom provtagningarna bara görs vid vissa tillfällen ger de en ögonblicksbild, vilket betyder att narkotikaanvändningen kan variera från dag till dag. Ju fler mätningar som genomförs under året, desto mer tillförlitliga blir resultaten.

Helsingborg samarbetar med flera andra skånska kommuner för att genomföra dessa mätningar. Resultaten visar att narkotikaanvändningen i Helsingborg är något högre än i grannkommunerna. En möjlig förklaring är att större städer hanterar mer narkotika.

Sammanfattning av resultaten:

Cannabis:

- Används i stort sett lika mycket varje dag, bruket ökat sen 2023.
- Cirka 500 kilo förbrukades under 2024.
- Köparen spenderar runt 60 miljoner kronor på cannabis.

Kokain:

- Användningen ökat varje år, fördubblats sedan 2021.
- Mest populärt under helgen.
- Cirka 58 kilo användes under året, omsätter 52 miljoner kronor.

Amfetamin:

- Användningen ökat lite sedan 2022.
- Mest förekommande på vardagar.
- Cirka 50 kilo används per år, till ett värde av 10 miljoner kronor. Dessa värden har varit ganska konstant sen mätningarna började 2021.

Tramadol:

- Används lika mycket under hela veckan.
- Mätningarna har legat på ganska stabil nivå sedan 2021.

MDMA (Ecstasy):

- Tre gånger vanligare att användas under helger.
- Halterna har varierat över tid, men sjunkit något jämfört med förra året.